

Samenvatting onderzoek naar de implementatie van het Dutch Position Statement Luisterproblemen

Inleiding

In juli 2017 is het 'Dutch Position Statement Kinderen met Luisterproblemen' verschenen en aangeboden aan de FENAC. Het doel van het Dutch Position Statement is om professionals handvatten te bieden bij het identificeren, diagnosticeren en behandelen van kinderen met luisterproblemen. In het Dutch Position Statement staan 9 statements waarover consensus is bereikt onder professionals van de Nederlandse Audiologische Centra en die onderbouwd worden met literatuur. Het document informeert professionals in Nederland, die te maken hebben met kinderen die worden aangemeld met klachten met betrekking tot het luisteren bij een goed perifeer gehoor over het huidige beschikbare bewijs en over het gezamenlijke standpunt hierover in Nederland. Onder leiding van de ontwikkelaars van het Position Statement (PS) zijn interviews gehouden onder diverse Audiologische Centra om te onderzoeken in hoeverre het document gebruikt wordt in het werkveld, met andere woorden of de implementatie van het PS succesvol is.

Hierbij is de volgende onderzoeksvraag gesteld:

Hoe evalueren de professionals werkzaam in de Nederlandse Audiologische Centra het 'Dutch Position Statement Kinderen met Luisterproblemen' en hoe wordt er nu in de dagelijkse praktijk gewerkt met kinderen die worden aangemeld met (vermoedelijke) problemen in de auditieve verwerking?

Methode

In de periode mei 2018 t/m mei 2019 zijn medewerkers van 9 Nederlandse audiologische centra geïnterviewd. De respondenten van dit onderzoek bestonden uit 2 logopedisten, 6 klinisch fysici/audiologen en 1 spraak-taalpatholoog. Bij twee van de gesprekken met audiologen was ook een klinisch linguïst/ logopedist aanwezig. De 9 geïncludeerde centra waren verspreid over Nederland: 4 UMC's en 5 perifere AC's in Limburg, Noord-Brabant, Noord-Holland, Zuid-Holland, Gelderland en Overijssel deden mee aan dit implementatieonderzoek.

Respondenten zijn geworven via een oproep van de FENAC via e-mail.

Studenten van de Hogeschool Rotterdam en Hanzehogeschool Groningen hebben vervolgens aan de hand van een vooraf opgesteld interviewprotocol de interviews uitgevoerd. Deze zijn zowel telefonisch als op locatie afgenomen. Het interview werd opgenomen met toestemming van de respondenten en vervolgens letterlijk getranscribeerd. De transcripten zijn geanalyseerd volgens het principe van horizontaal vergelijken (van der Donk & van Lanen, 2015).

Resultaten

Ten behoeve van deze samenvatting zijn drie thema's uit de interviews geanalyseerd en uitgewerkt.

Wat heeft het PS opgeleverd?

Uit de interviews is gebleken dat het PS gespreksstof binnen de AC's heeft opgeleverd. Bijvoorbeeld de volgorde van de diagnostische procedure is in sommige centra herzien naar aanleiding van het PS. Er is nog discussie over de rol van de spraak-in-ruis test en de rol van de psycholoog/ intelligentietest. In het algemeen is men breder gaan kijken naar de doelgroep kinderen met luisterproblemen en worden zogenoemde luisterproblemen nu eerder gezien als bijkomende, secundaire problemen in plaats van primaire problemen.

Welke rol speelt het PS in het eigen protocol van de AC's?

Alle AC's kennen het PS. Zes AC's geven aan dat het interne protocol al aansluit bij de inhoud van het PS, mede doordat ze meegewerkt hebben aan de totstandkoming van het PS. Eén AC past het PS niet toe, maar verwijst kinderen uit deze doelgroep door naar een andere afdeling (spraak-taal). Een ander AC geeft aan dat ze een nieuw protocol zijn gaan ontwikkelen op basis van het PS. Weer een ander AC geeft aan niet echt een specifiek protocol te hebben, maar wel volgens de informatie uit het PS te werken. Naar voren komt dat er ieder centra eigen keuzes maakt en dat er , maatwerk geleverd wordt op basis van beschikbare expertise en context van de organisatie.

Wensen/ behoeften

Er werden een aantal aspecten genoemd, waarmee geworsteld wordt en waar het PS te weinig handvatten zou bieden:

- Het woord 'onverklaard' in de definitie 'onverkleerde luisterproblemen' is mogelijk niet juist gedefinieerd, omdat dan de doelgroep wel erg klein wordt als bijvoorbeeld rijpingsproblemen door vele middenoorproblemen in het verleden er niet bij zouden horen.
- Het is lastig om te gaan met vragen van verwijzers/ collega's buiten het AC die nog 'in het verleden zijn blijven hangen', en de ontwikkelingen beschreven in het PS niet hebben meegekregen.
- Kinderen uit deze doelgroep vragen veel tijd qua overleg en diagnostiek omdat er nu zo breed naar gekeken wordt en dat dit tijd wegneemt van andere doelgroepen. Er is een worsteling met enerzijds multidisciplinair kijken, anderzijds sneller doorverwijzen en ruimte creëren voor andere, terechte verwijzingen.

Conclusie en aanbevelingen

Het uiteindelijke doel van het PS, het hanteren van een uniforme werkwijze door AC's bij kinderen met luisterproblemen, is ons inziens behaald. Ieder AC heeft wel een eigen werkwijze, passend bij de lokale organisatie, maar het PS vormt de basis daarvoor en wordt geaccepteerd.

Het werkveld (logopedisten en leerkrachten, verwijzers) is mogelijk nog onvoldoende meegenomen in de implementatie en heeft behoefte aan informatie. Het is ons inziens de taak voor de AC's om dit uit te dragen.

Met dank aan de (ex-)studenten logopedie:

Jamie Macquiné, Selina Jonker, Marjolein Baas & Frédérique Kusse, Hogeschool Rotterdam, opleiding Logopedie

Maartje de Kloe, Hanzehogeschool Groningen, opleiding Logopedie

Karin Neijenhuis, Hogeschool Rotterdam

Ellen de Wit en Margreet Luinge, Hanzehogeschool Groningen